

Emmeloord, 29 maart 2017.

Onderwerp

Toekomstgerichte rioolanalyse en herijking kostendekkingsmodel

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Inleiding

In de decemberraad van 2016 heeft u ingestemd met de verlenging van de looptijd van het huidige Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2012-2016 met één jaar. Eveneens ging u akkoord om samen met het waterschap een overkoepelend Afvalwaterketenplan 2018-2024 te schrijven. In het plan worden de voorgenomen maatregelen in de afvalwaterketen onderling afgestemd om nog beter te kunnen voldoen aan een toekomstbestendige afvalwaterketen. De nauwere samenwerking en afstemming levert voor beide partijen een win-win-resultaat op. Het is de bedoeling eind 2017 het nieuwe plan voor vaststelling zowel aan u als aan het AV van het waterschap voor te leggen.

Doelstelling

Een herijking van het kostendekkingsmodel als voorbereiding op het op te stellen Afvalwaterketenplan 2018-2024.

Regelgeving bevoegdheid raad voor het plan, de zorgplicht en financiën

Voor de onderliggende regelgeving van:

- Artikel 4.22 Wet milieubeheer
- Artikel 10.33 Wet milieubeheer
- Artikel 228a Gemeentewet

verwijzen wij u naar bijlage "Wettelijk kader".

Voorgesteld besluit

Instemmen met het toekomstgericht rioolbeheer en het herijkte kostendekkingsmodel vaststellen.

Argumenten

1.1 U blijft bevoegd voor het vaststellen van het kostendekkingsplan

De bevoegdheid voor het vaststellen van het kostendekkingsplan blijft onder uw verantwoordelijkheid vallen en maakt geen deel uit van het overkoepelend plan met het waterschap.

Voordat wij beginnen met het opstellen van een gezamenlijk plan, is het van belang dat ons kostendekkingsplan op orde is. Onderzocht is in hoeverre de toerekening van kosten naar de riolering voldoet aan de gewijzigde BBV¹-voorschriften. Het kostendekkingsplan vormt feitelijk het fundament voor het gezamenlijk met het waterschap te schrijven plan.

¹ BBV = Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

1.2 Meer inzicht in de werkelijke kwaliteit en levensverwachting van onze rioleringsstelsels

In het huidig Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) en kostendekkingsplan hebben wij als uitgangspunt gebruik gemaakt van de landelijk gehanteerde theoretische technische levensduur van de riolering van 60 jaar.

Door systematisch uitgevoerde rioolinspecties en met behulp van ons beheersysteem, hebben wij meer inzicht gekregen in de kwaliteit en levensverwachting van onze rioleringsstelsels. Aan de hand van de verzamelde informatie kunnen wij een realistische inschatting geven over de toekomstige noodzakelijke reparaties en vervangingen voor onze rioleringsstelsels. Het wijzigen van de strategie voor toekomstige reparaties en vervangingen van de riolering geeft aanleiding om het tot op heden gehanteerde kostendekkingsmodel bij te stellen.

Op basis van systematisch verzamelde data is een toekomstgerichte rioolanalyse gemaakt. Aan de hand van deze analyse stelt de rioolbeheerder jaarlijks een vervangingsprogramma op en wordt nauwkeuriger onderbouwd op welk moment rioleringsstelsels worden opgenomen in een vernieuwingsplan.

1.3 Verzamelde data geeft meer inzicht in kwaliteitsverloop van onze rioleringsstelsels

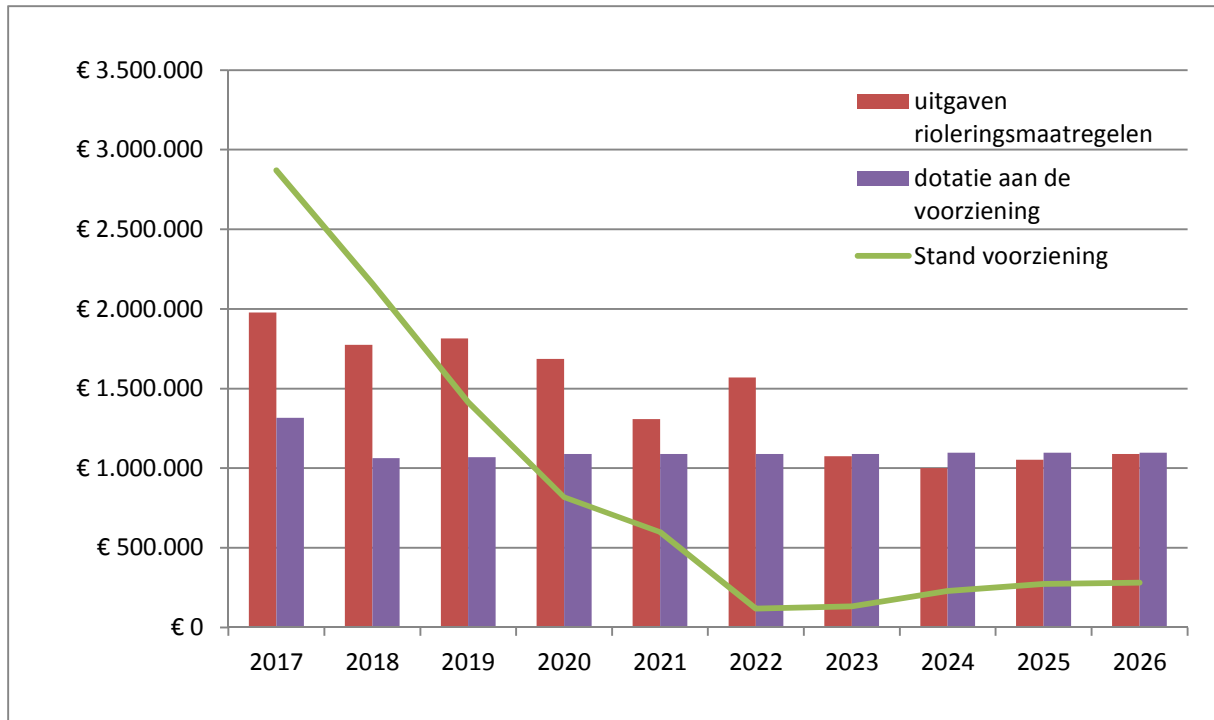
De verzamelde data geeft ons meer inzicht in het kwaliteitsverloop van onze rioleringsstelsels. Geconstateerd is dat de eerder landelijk aangenomen theoretische technische levensduur van 60 jaar voor onze rioleringsstelsels en opgenomen in het huidig GRP niet overeenkomt met de werkelijke situatie.

Door het verloop van het "*degeneratieproces*" van onze rioleringsstelsels te vergelijken met eerder uitgevoerde inspecties, is vastgesteld dat de verslechtering van de schadebeelden veel langzamer verloopt dan de eerdere theoretische levensduur van 60 jaar. Bij herziening kan de technische levensduur zonder nadelige gevolgen van onze stelsels verlengd worden naar 85 jaar. Het gevolg is dat de aanvankelijk aangenomen vernieuwingskosten in de tijd opschuiven en "vervangingspieken" afvlakken. De benodigde toekomstige vervangingsinvesteringen vallen lager uit dan eerder aangenomen.

1.4 Het huidig riooltarief mag worden verlaagd

In 2012 is bij vaststelling van een kostendekkende rioolheffing in de tijd berekend, dat wij rekening moesten houden met een tariefsverhoging voor de rioolheffing.

Na de recent uitgevoerde herijking van ons kostendekkingsplan hebben wij vastgesteld dat dit plan de komende jaren voldoende kostendekkend blijft, bij het uitvoeren van een tariefsverlaging voor de rioolheffing. Bij vaststelling van het nieuwe tarief voor 2018 kan deze van € 193,44 worden verlaagd naar € 174,10 (u stelt het tarief voor 2018 definitief vast bij de behandeling van de programmabegroting 2018-2021). Onderstaande grafiek maakt het verloop van de voorziening in relatie tot de inkomsten en uitgaven in de periode 2017-2026 inzichtelijk.

Kanttekeningen

1.1 Vervanging riolering niet vanzelfsprekend bij een eindigende restlevensduur

De restlevensduur van de riolering is weliswaar op een bepaald moment eindig, maar het is niet vanzelfsprekend dat de riolering in dat geval moet worden vervangen. Door het toepassen van moderne technieken (bijvoorbeeld relining) kan een betonnen riool met teveel schadepunten een "nieuw leven" krijgen. Het uitvoeren van moderne (no-dig) technieken maakt het vernieuwen van de riolering goedkoper en zorgt voor minder overlast in de directe woonomgeving.

1.2 Kwaliteit van de riolering is voor vervanging niet in alle gevallen leidend

Bij het verloop van de voorziening is rekening gehouden dat bij incidenteel ingrijpende reconstructies van de bovengrondse infrastructuur, de bestaande riolering vóór het bereiken van de technische levensduur moet worden vervangen, omdat in dat geval de "functionele levensduur" doorslaggevend is.

1.3 Klimaatmaatregelen

Bij het herijken van het kostendekkingsmodel zijn financiële middelen opgenomen om, afgezien van de vervanging van de riolering, klimaatmaatregelen te kunnen uitvoeren. Daarvoor worden bestaande rioleringsstelsels herberekend om vast te stellen in hoeverre deze stelsels extremere buien kunnen verwerken dan indertijd bij het ontwerp van deze stelsels het uitgangspunt is geweest. Hierop wordt al geanticipeerd door naast het bestaande (vuilwater)riool een regenwaterriool aan te leggen. Gelijktijdig worden herinrichtingsmaatregelen in de openbare ruimte uitgevoerd om voldoende ruimte te reserveren voor het tijdelijk bergen van overtollig regenwater in het openbaar gebied. De uit te voeren maatregelen moet wateroverlast, in zoverre redelijkerwijs van ons mag worden gevraagd, op de particuliere percelen voorkomen.

1.4 Het kostendekkingsplan maakt gebruik van een lange planningshorizon

Het Afvalwaterketenplan heeft een lange planningshorizon. Vanzelfsprekend neemt de hardheid van de ramingen af naarmate de te bekostigen maatregelen verder in de toekomst liggen. Vervangingsinvesteringen en klimaatmaatregelen kunnen nogal fluctueren en in de tijd verschuiven. Het is niet reëel bij het berekenen van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging in de voorziening riolering uit te gaan van een

planningshorizon van 60 jaar. De BBV adviseert uit te gaan van een middellange en in de tijd telkens een jaar opschuivende periode van bijvoorbeeld 10 jaar.

De eerste 10 jaarschijven in het Afvalwaterketenplan vormen in dat geval de basis voor de berekening van de gemiddelde lasten in die periode. Door deze werkwijze kan een goede afweging worden gemaakt over de hoogte en het verloop van het riooltarief.

In 2024 vindt voor de nieuwe planperiode vanaf 2025 opnieuw een herijkingsmoment plaats voor het nieuw vast te stellen plan.

De uitgangspunten voor het kostendekkingsplan worden dan opnieuw bekeken en vastgesteld.

1.5 Aanpassing huidig rioolbeheer vraagt altijd afstemming met wegbeheer

Uitvoering van rioleringsmaatregelen in een woonwijk blijft nauw verwant aan de technische staat waarin de bestrating op deze locatie verkeert. Is de straat in een dusdanige staat dat het gewenst is de straat totaal op te breken en te herstraten, dan breekt gelijktijdig een moment aan om een afweging te maken in hoeverre de riolering vraagt om het uitvoeren van reparatie, vervangings- of verbeteringsmaatregelen. Voortdurend blijven wij bij de uitvoering zoeken naar het "werk met werk" te maken. De totale uitvoeringskosten voor zowel de riolering als de weg houden wij met deze werkwijze zo laag mogelijk. Voor het garanderen van een goede afstemming tussen het riool- en wegbeheer heeft het de voorkeur de doorlooptijd van de exploitatie voor het wegbeheer en het rioolbeheer zoveel mogelijk gelijk op te laten lopen. Dit is voor ons reden om bij het door u vast te stellen nieuwe Afvalwaterketenplan 2018-2024, deze in het vervolg gelijk op te laten lopen met ons Beheerplan Openbare Ruimte 2015-2024.

Planning/uitvoering

Nadat u een besluit heeft genomen over het door ons voorgesteld toekomstgericht rioolbeheer en de herijking van het daarbij behorend kostendekkingsmodel, kan gestart worden met het samen met het waterschap schrijven van een Afvalwaterketenplan voor de planperiode 2018-2024.

Voor deze tijdstermijn is gekozen om het Afvalwaterketenplan gelijk op te laten lopen met het al eerder vastgesteld Beheerplan Openbare Ruimte 2015-2024. Het is de bedoeling om het gezamenlijk met het waterschap te schrijven plan eind dit jaar door u en het AV van het waterschap te laten vaststellen.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Evaluatie Afvalwaterakkoord en verlenging looptijd bestaand Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) d.d. 31 oktober 2016;
2. Rapport "Toekomstgerichte rioolanalyse en dynamisch rioolbeheer" d.d. 14 juni 2016;
3. Exploitatie, voorziening en rioleringsmaatregelen 2017-2025;
4. Wettelijk kader.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : De heer A. Poppe
Steller : de heer J. de Leeuw; 06 13 33 02 92;
j.deleeuw@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017, no. 465064-1;

gelet op:

- Artikel 4.22 Wet Milieubeheer
- Artikel 10.33 Wet Milieubeheer
- Artikel 228a Gemeentewet

B E S L U I T:

Instemmen met het toekomstgericht rioolbeheer en het herijkte kostendeckingsmodel vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 15 mei 2017.

De griffier, de voorzitter,